

TEHNICA CRIMINALISTICĂ: EXEGEZĂ ISTORICO-EVOLUTIVĂ

Adrian BADIA,

doctorand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova

SUMMARY

The author presents the evolution of the concept and structure of the criminalistical technique – as part of the criminalistical science, justifying the necessity of revising some terms and collocations with criminalistical significance, as well as completing art. 6 of the Code of Criminal Procedure with some explanatory notions.

Keywords: criminalistical technique, technical-criminalistical means, technical-scientific means

REZUMAT

În articol este prezentată evoluția conceptului și a structurii tehnicii criminalistice – parte a științei *Criminalistica*, se argumentează necesitatea reconsiderării unor termeni și sintagme cu semnificație criminalistică, a suplimentării art. 6 din Codul de procedură penală cu unele noțiuni explicative.

Cuvinte-cheie: tehnică criminalistică, mijloace tehnico-criminalistice, mijloace tehnico-științifice

Introducere. Procesul de constituire și dezvoltare a criminalisticii a fost determinat de aplicarea în activitatea de urmărire penală a realizărilor chimiei, fizicii, biologiei, antropologiei și altor științe tehnice și naturale, creînd temelia celui mai vechi compartiment ce cuprindea cunoștințele incipiente ale acestui domeniu – *tehnica criminalistică*.

Astfel, știința criminalistică ce tratează tehnica, tactica și metodică investigării infracțiunilor, apărută la finele sec. al XIX-lea, grație eforturilor unor cercetători în frunte cu Hans Gross, în etapa de început prezenta doar un ansamblu de cunoștințe despre „tehnica penală” (S. Tregubov, 1915) [apud 9, p. 11], sau „tehnica științifică de descoperire a infracțiunilor” (S. Tregubov, 1912) [apud 14, p. 477], alături fiind intitulată și „arta descoperirii infracțiunilor” (V. Lebedev, 1909) [apud 14, p. 477], oferind în așa mod spațiu pentru integrarea în conținutul ei nu numai a realizărilor științelor tehnice, ci și ale celor cu caracter umanistic.

Rezultate și discuții. Așadar, tehnica criminalistică sau „tehnica penală”, cum se numea pe atunci, a apărut din necesitățile practice de a folosi realizările și datele științelor tehnice și ale naturii în scopul investigării infracțiunilor. De aceea, a fost firesc ca noțiunea în cauză să fie strîns legată de conceptul funda-

mental al însăși științei *Criminalistica*, prin simpla relație „particular – general”.

La concret, prin tehnică criminalistică se înțelegea modul de aplicare a datelor științelor tehnice și ale naturii la cercetarea infracțiunilor (anii '20 și prima jumătate a anilor '30 ai sec. al XX-lea), procedee și mijloace de descoperire, recoltare, fixare și expertizare a mijloacelor materiale de probă (a doua jumătate a anilor '30 – prima jumătate a anilor '60 ai sec. al XX-lea). Spre exemplu, criminalistul rus S. Tregubov menționa, în anul 1915, că tehnica penală „are ca obiect studierea celor mai adecvate modalități și procedee de aplicare a metodelor științelor naturii și a cunoștințelor tehnice în cercetarea infracțiunilor și în identificarea făptuitorilor” [apud 15, p. 14].

Însă, odată cu publicarea de către cunoscutul savant rus B. Șaver a unei lucrări fundamentale [25, p. 77], în care criminalistica a fost structurată, la fel ca și alte științe juridice de ramură, în *partea generală și partea specială*, noțiunea de „tehnica criminalistică” dispărea din vocabularul științific al spațiului fostei URSS pentru o perioadă de aproape 20 de ani. Abia la sfîrșitul anilor '50 ai sec. trecut, cînd alți cercetători (S. Mitricev, A. Vasiliev, A. Vinberg) au argumentat ideea de a reveni la sistemul trinom al criminalisticii, conceptul de

„tehnica criminalistică” a început să se folosească pe larg drept categorie științifică.

Una dintre primele definiții ale tehnicii criminalistice a fost formulată în 1959 de către A. Vinberg ca „o totalitate de procedee și mijloace tehnico-științifice aplicate la cercetarea infracțiunilor în scopul descoperirii, conservării, fixării, ridicării și examinării diferitelor probe judiciare” [18, p. 4]. Această definiție, după cum menționează V. Volinski [19, p. 26], nu a fost lipsită de neclarități, întrucît ea nu dădea răspuns la principala întrebare: dacă toate mijloacele tehnice folosite în aceste scopuri pot fi raportate la compartimentul de tehnică criminalistică.

Prof. N. Selivanov, în definiția sa ulterioară dată tehnicii criminalistice a catalogat, practic, toate metodele și mijloacele folosite în scopul descoperirii și prevenirii infracțiunilor. El scria: „Tehnica criminalistică poate fi definită ca un sistem științific de mijloace și metode, creat în baza concepțiilor teoretice respective, sintetizării practicii judiciare, de urmărire penală și de expertiză precum și, aplicînd realizările științelor naturii pentru a elabora măsuri de protecție împotriva infracțiunilor, efectuării activităților de anchetă, operative și judiciare (în special, la colectarea probelor materiale, examinarea lor de anchetă și cercetarea prealabilă,

dar și în procesul de expertizare criminalistică a acestora) în scopul prevenirii infracțiunilor, investigării lor preliminare și soluționării corecte a dosarelor penale în instanța de judecată” [23, p. 119-120].

Această determinare a obiectului tehnicii criminalistice cuprinde informații despre sursele cunoștințelor tehnico-criminalistice, sferele și scopurile aplicării lor. Observăm însă că întrebarea formulată mai sus a rămas fără răspuns, deoarece în serviciul justiției pot fi puse oricare metode și mijloace tehnice, apartenența cărora la tehnica criminalistică nefiind determinată în definiție.

Dincolo de aceasta, definiția este prea voluminoasă, greoaie pentru percepție, fiind însoțită de precizări care mărturisesc sensul neunivoc al conținutului ei, de aceea nu poate fi acceptată.

Totodată, în această determinare, din punctul nostru de vedere, se evidențiază corect baza științifică a sistemului de metode și mijloace tehnice, deoarece este absolut evident că tehnica nu poate și nici nu trebuie să se dezvolte fără sprijinul științei, care justifică și direcționează însăși aplicativitatea practică a tehnicii.

Lucrurile s-au limpezit odată cu propunerile făcute de A. Vinberg și V. Kolmakov de a sistematiza toate metodele și mijloacele tehnice folosite în criminalistică. Clasificările făcute de acești savanți după natura metodele și mijloacele tehnice este reprodusă într-o serie de manuale de criminalistică, inclusiv recente [21, p. 146], și anume:

1) elaborate special în scopul rezolvării sarcinilor criminalistice (de exemplu, pensula magnetică, capturatorul de gloanțe, fotorobotul ș.a.);

2) preluate și adaptate necesităților justiției din alte ramuri ale științei și tehnicii (procedee și instalații fotografice speciale, microscopice de teren etc.);

3) preluate din tehnica gene-

rală și aplicate fără a le modifica (aparate de fotografiat, camere de luat vederi, aparatură audio, cromatografe, detectoare de metale, microscopice comparative, calculatoare etc.).

Profesorul R.S. Belkin a introdus în definiția sa un nou element – indicația la sistemul de teze științifice ca bază de elaborare a metodelor și mijloacelor criminalistice. În opinia lui, tehnica criminalistică reprezintă „un sistem de teze științifice și mijloace tehnice (în accepția largă a cuvântului), procedee și metode destinate colectării și cercetării probelor în cadrul proceselor judiciare privind cauzele penale (și civile), precum și în cadrul altor măsuri de descoperire și prevenire a infracțiunilor” [13, p. 131].

Practic, în aceeași concepție tehnica criminalistică este definită și de alți savanți-criminaliști: prof. M. Gheorghiuță – ca „sistem de teze teoretice despre legitățile formării și utilizării urmelor materiale ale infracțiunilor și despre mijloacele, metodele și procedeele tehnico-științifice de depistare, fixare și cercetare a obiectelor materiale, bazate pe aceste legități, în scopul combaterii criminalității” [8, p. 11]; prof. V. Koldin – drept compartiment al criminalisticii ce prezintă un sistem de teze teoretice, principii de elaborare și de aplicare a mijloacelor și metodele de depistare, fixare, ridicare, acumulare și prelucrare a informației materializate privind cauza cercetată, precum și a mijloacelor tehnice, a căilor de prevenire a infracțiunilor [20, p. 145].

Este interesant să constatăm că și literatura de specialitate din România din perioada anilor '80 ai sec. al XX-lea determină similar acest concept. Spre exemplu, *Dicționarul de criminalistică*, editat sub redacția coordonatorilor N. Dan și I. Aghelescu, apreciază tehnica criminalistică drept „ansamblu de teze științifice, metode, mijloace și procedee tehnice, elaborate pe baza

tezelor teoretice generale ale criminalisticii și datelor științelor naturii și tehnice, în scopul folosirii lor în concordanță cu legea procesuală, pentru descoperirea, păstrarea, fixarea și examinarea probelor și obiectelor care pot deveni probe, precum și pentru prevenirea infracțiunilor” [4, p. 197-198]. Nu ne rămâne decât să regretăm că noul *Dicționar român de criminalistică* [5], editat sub auspiciul Asociației Criminaliștilor din România, nu interpretează nicicum această categorie fundamentală a științei *Criminalistica*.

Din cele menționate mai sus se poate conchide că tehnica criminalistică:

- prezintă o parte integrantă a științei criminalistice;
- conținutul ei cuprinde cunoștințe din criminalistică și din alte științe tehnice și naturale, realizările cărora constituie o bază de perfecționare a metodelor și mijloacelor criminalistice propriu-zise și de implementare a acestora în activitatea de urmărire penală;
- toate metodele, mijloacele și procedeele criminalistice, diverse după natura lor, prezintă un întreg prin unitatea obiectivelor creării și aplicării lor;
- scopul elaborării și aplicării metodelor, procedeele și mijloacelor tehnico-criminalistice este stabilirea adevărului în procesele judiciare.

Prin urmare, clasificările mijloacelor tehnico-criminalistice propuse în literatura de specialitate au un caracter mai curînd metodico-științific decît practic. Doar o mică parte din tehnicile aplicate în urmărirea penală sînt elaborate în sînul științei *Criminalistica*. Și acest lucru nu este de mirare, întrucît demonstrează o dată în plus că această știință nu este una tehnică. Ea nu-și pune drept sarcină prioritar efectuarea unor elaborări în domeniul creării tehnicii, orientîndu-și interesele în sfera cunoașterii realizărilor științifice și a activităților practice a su-

biecților urmăririi penale, în scopul optimizării acestor activități.

Oricum, în legătură cu aceasta apare întrebarea: în ce măsură și în ce cazuri putem considera, spre exemplu, fotoaparatul, microscopul, lupa sau calculatorul drept mijloc tehnico-criminalistic? În acest context, are dreptate prof. V. Volinski, care susține că toate aceste aparate, calculatoare, diverse instalații analitice și reactivi chimici etc. „devin criminalistice doar atunci când ele sînt adaptate metodic (cele electronice – dotate cu softuri), acomodate anume pentru a soluționa sarcini tehnico-criminalistice” [19, p. 32]. În continuare, autorul menționează, pe drept, că o astfel de interpretare este justificată nu numai din punctul de vedere al unității surselor de proveniență a tehnicii criminalistice, ci și de caracterul comun al obiectivelor, cadrului juridic de aplicare a acestora. Scopul principal, în acest sens, este descoperirea și cercetarea infracțiunilor, iar baza legislativă o reprezintă legislația procesual penală. Atît pentru lege, cît și pentru practică, este indiferent ce fel de tehnică folosește ofițerul de urmărire penală, specialistul-criminalist, expertul, dacă acestea sînt sau nu elaborate în cadrul tehnicii criminalistice ori sînt modificate sau preluate din alte domenii. Contează doar faptul că ele corespund criteriilor admisibilității în procedura penală, adică legalității și exigențelor etice, care exclud ofensa, tratarea inumană sau degradantă a persoanelor. Pentru a asigura aceste condiții, aplicarea tehnicii criminalistice se va sprijini pe reguli tactice și metodice elaborate în mod special de către criminalistică în aceste scopuri [19, p. 33].

Rezumând cele spuse, se poate concluziona că conținutul tehnicii criminalistice cuprinde:

- a) un sistem de cunoștințe teoretice;
- b) un sistem de metode și mijloace tehnico-științifice;
- c) reguli și recomandări metodi-

ce de utilizare a acestora în procesul de descoperire, cercetare și prevenire a infracțiunilor [2, p. 290].

Aceste mijloace și metode, pe de o parte, sînt elaborate și folosite de însăși *Criminalistica*, iar pe de altă parte, sînt împrumutate din alte ramuri ale științei și tehnicii, cu unele modificări sau fără astfel de modificări. Importantă este asigurarea metodică a aplicării acestor mijloace și mai puțin contează sursa de proveniență a lor. În plan științific, toate ramurile tehnicii criminalistice sînt strîns legate între ele, precum și cu celelalte compartimente de criminalistică – teoria generală a criminalisticii, tactica și metoda criminalistică. Este unică și natura tuturor celor patru compartimente ale domeniului *Criminalistica* – o știință sintetică, integrală, ce contopște cunoștințe pluridisciplinare.

În fine, *tehnica criminalistică reprezintă un sistem de cunoștințe sintetice, principii de elaborare și recomandății de aplicare a metodelor și mijloacelor tehnico-criminalistice în activitatea de descoperire, cercetare și prevenire a infracțiunilor.*

Din definiție se observă că sistemul de teze științifice, ce reprezintă conținutul și elementul necesar al tehnicii criminalistice, permite a crea nu pur și simplu o listă de metode, procedee și mijloace tehnice necesare soluționării sarcinilor criminalistice, ci a crea sistemul științific al acestora, însoțit de legitățile lui inerente. Acest sistem de cunoștințe prezintă, de fapt, elementul respectiv al teoriei criminalistice particulare și de aceea devine parte componentă a teoriei generale a criminalisticii.

Mijloacele și procedeele tehnicii criminalistice, elaborate în baza acestor teze cu caracter sintetic, prin conținutul lor prezintă în sine realizări ale științelor tehnice și ale naturii, aplicate de criminalistică în combaterea criminalității. Dincolo de aceasta, metodele și mijloacele tehnice se creează și se perfecțio-

nează și în baza generalizării practicii judiciare și de urmărire penală, activității speciale de investigații, dar și de expertiză judiciară. Scopurile nemijlocite ale aplicării lor sînt: reproducerea exactă a stărilor de fapt de la locul faptei, fixarea mersului și rezultatelor efectuării altor acțiuni de urmărire penală; colectarea și cercetarea probelor materiale; înregistrarea semnalementelor infractorilor și a unui șir de obiecte speciale în scopul identificării criminalistice; căutarea, reținerea și prezentarea spre recunoaștere a persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor; paza diverselor obiecte de atacurile criminale etc.

Legat de cele menționate, trebuie de menționat că conceptul „tehnica criminalistică” actualmente este privit în dublu sens, adică nu numai ca un compartiment al științei *Criminalistica* și element al teoriei particulare. Unanim acceptată este și părerea despre al doilea înțeles al acestei sintagme care, la fel, poartă caracter substanțial și marchează tot ansamblul de mijloace tehnico-criminalistice real existente și folosite în lupta cu criminalitatea.

Așadar, noțiunea „mijloace tehnico-criminalistice” esre unul dintre conceptele fundamentale ale tehnicii criminalistice, ce cuprinde utilaje, aparate, instrumente, diverse dispozitive, mecanisme și materiale aplicate în scopuri criminalistice. Aici însă trebuie notat că, pînă în prezent, problema determinării terminologice a acestei noțiuni rămîne discutabilă. În doctrină se poartă discuții dacă mijloacele tehnicii criminalistice trebuie numite „tehnico-criminalistice” sau „tehnico-științifice”.

Unii cercetători (M. Vander [17], E. Ișcenko ș.a.), inclusiv savanții-criminaliști din spațiul vorbitorilor de limbă română (M. Gheorghită [8, p. 11], Em. Stancu [12, p. 55], S. Doraș [7, p. 1], Gh. Alecu [1, p. 35]” ș.a.), dar și în unele legi [10], acte normative ba-

zate pe lege se operează cu locuțiunea „mijloace tehnico-științifice”, altele folosind „mijloace tehnico-științifice criminalistice” [7, p. 71]. Însă această expresie, folosită pe larg în literatura criminalistică și procesual-penală, nu se regăsește printre interpretările *Dicționarului explicativ al limbii române* [6], nici în *Dicționarul român de criminalistică* [5] și nici în alte dicționare și enciclopedii juridice [24]. Rezultă că mijloacele tehnice, în cadrul întrebuirii lor în activitățile judiciare penale, obțin însemnătate științifică sporită sau „mai științifice” devin ordinea și metodică aplicării lor?

Dacă pornim de la semantica termenului „științific”, adică „sprijinit pe principiile științei” [22, p. 279] în sintagma „mijloace tehnico-științifice”, atunci reiese că în procesul penal se aplică mijloace tehnice bazate pe principii științifice, ceea ce este un factor pozitiv. Totodată, apare întrebarea: există oare mijloace tehnice elaborate fără a lua în calcul principiile științifice? Evident că nu. Toate mijloacele tehnice, utilajele, aparatele și dispozitivele existente sînt construite și funcționează pe principii bazate pe anumite legități științifice, elaborări ingineresti. De aceea, în opinia noastră, calificativul „științific” în acest context față de aparatura folosită în sfera procedurii judiciare penale este excedent. Cunoscutul savant rus R.S. Belkin, intervenind cu critica folosirii acestei expresii, menționează, pe drept, lipsa indicației în ea la specificitatea mijloacelor tehnicii criminalistice determinate de scopul aplicării lor, precum și pretențiozitatea excesivă, întrucît un șir de mijloace tehnice utilizate de subiecții procesuali nu sînt științifice [16, p. 308].

Concluzii. Aceste observații critice par a fi juste și noi, la rîndul nostru, la fel vom folosi locuțiunea „mijloc tehnico-criminalistic”, înțelegînd prin ea *mijlocul tehnic utilizat la soluționarea unor sar-*

cini concrete privind descoperirea, fixarea, ridicarea și examinarea obiectelor ce conțin informație semnificativ criminalistică, crearea unor astfel de obiecte în cadrul realizării practice a activităților de combatere a criminalității. Cu atît mai mult că și legea procesual penală în vigoare a Republicii Moldova într-un șir de articole folosește sintagma „mijloace tehnice” (art. 114 (5); 123 (2); 128 (8); 132⁸ (1); 156 (3) [3] ș.a.).

Aici însă se întrevide o mică problemă de comprehensiune. Expresia în cauză este foarte generală și nu este explicată înțelesul ei, fiind folosită în lege de rînd cu unele mijloace tehnice concrete (fotoaparatură, videocamera etc. – art. 118 alin (3), art. 122 alin (1) etc.).

Propuneri. Avînd în vedere cele expuse mai sus, considerăm absolut necesar a completa art. 6 al CPP în vigoare cu explicarea locuțiunii „mijloace tehnice” în sensul de „*aparate, instrumente, alte utilaje, metode, procedee și programe-software folosite de către subiecții procedurii penale în scopul asigurării instrumentale a activităților procesuale, realizate atît în laboratoare, cît și în condiții de teren pentru investigarea infracțiunilor*”.

Referințe bibliografice

1. Alecu Gh. Criminalistică. Constanța: Ex Ponto, 2008, 465 p.
2. Badia A., Golubenco Gh. Considerații privind mijloacele tehnicii criminalistice aplicate în activitatea de descoperire și cercetare a infracțiunilor. În: *Materialele ale Conferinței VIII științifice anuale cu participare internațională „Tradiție și reformă în dreptul românesc”*. Iași: Venus, 2008, p. 287-303.
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat prin Legea Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 104-110 din 07.06.2003. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=326970>

4. Dicționar de criminalistică. Coordonatori: N. Dan, I. Angheliescu. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1984, 222 p.

5. Dicționar român de criminalistică. Coordonatori științifici: G. Țîru, V. Lăpăduși, P. Nenov. București: Triumph, 2012, 320 p.

6. Dicționarul explicativ al limbii române. Ediția a II-a. București: Univers enciclopedic, 1998, 1192 p.

7. Doraș S. Criminalistica. Chișinău: Tipografia Centrală, 2011, 632 p.

8. Gheorghiuță M. Criminalistica. Chișinău: Muzeum, 1995, 143 p.

9. Golubenco Gh. Tehnica criminalistică: concept, tendințe, obiective. În: *Revista „Criminalistica”*, nr. 2, 2004, București, p. 11-13.

10. Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, nr. 320 din 27.12.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 42-47/145 din 01.03.2013.

11. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Centrului tehnico-criminalistic și Expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției. Anexă la Ord. MAI nr. 192 din 17.06.2013. www.gov.md

12. Stancu Em. *Tratat de criminalistică*. Ediția a V-a, revăzută și adăugită. București: Universul juridic, 2010, 840 p.

13. Аверьянова Т.В. и др. *Криминалистика. Учебник для вузов*. Под ред. Р.С. Белкина. М.: НОРМА-ИНФРА, 1999, 971 с.

14. Белкин Р. С. *История отечественной криминалистики*. М.: Норма, 1999, 486 с.

15. Белкин Р.С. *Курс криминалистики: учеб. пособие для вузов*. 3-е изд., дополненное. М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001, 837 с.

16. Белкин Р.С. *Курс криминалистики*: В 3 т. Т. 1: *Общая теория криминалистики*. М.: Норма, 1997, 427 с.

17. Вандер М.Б. *Применение научно-технических средств при расследовании преступлений*. СПб: Санкт-Петербургский юрид. институт генеральной прокуратуры Российской Федерации, 2000, 60 с.

18. Винберг А.И. *Криминалистика*. М.: Государственное издательство юридической литературы, 1959, 350 с.

19. Волынский В.А. *Криминали-*

стическая техника: наука–техника–общество–человек. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000, 311 с.

20. Колдин В.Я. Криминалистика. М.: МГУ, 1995, 545 с.

21. Криминалистика: Учебник для студентов вузов. Под ред. А.Ф. Волынского, В.П. Лаврова. 2-изд., перераб. и доп. М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2013, 943 с.

22. Лопатин В.В., Лопатина Л.Е. Русский толковый словарь. М., 1997, 679 с.

23. Селиванов Н.А. Проблемы криминалистической техники. В: Советская криминалистика: теоретические проблемы. М., 1978, с. 119-120.

24. Тихомирова Л.В., Тихомиров М.Ю. Юридическая энциклопедия. М.: Издательство Тихомирова, 1997, 526 с.

25. Шавер Б.М. Предмет и метод советской криминалистики. В: Социалистическая законность, № 6, 1938, с. 77-82.

Recenzent:
V. BUDECI,
doctor în drept,
judecător, sect. Buiucani,
mun. Chișinău

REFLECȚII CU PRIVIRE LA ACTUL DE JUSTIȚIE PE TERITORIUL UNIUNII EUROPENE

Svetlana SLABU,
Doctorandă, USEM

SUMMARY

Society's evolution in general and European's one in particular leads to the apparition of new institutions with exclusively assigned competences, destined at fulfilling the justice action but, due to the desire of extending the competences, we could have to competent instances for the protection of the same rights, without the existence of any differentiation criteria or higher instances to regulate their competence.

Keywords: competence, political, lawful, ECHR, ECJ

REZUMAT

Evoluția societății în general și celei europene în special duce la apariția unor instituții noi cu competențe exclusive, atribuite, care au menirea de a îndeplini actul de justiție, dar datorită dorinței de extindere a competențelor am putea avea două instanțe competente pentru protecția aceluiași drepturi, fără a exista criterii de diferențiere sau instanțe superioare care să regleze competența.

Cuvinte-cheie: competență, politic, legal, CEDO, CJUE

Introducere. Odată cu crearea comunității europene și cu dezvoltarea acesteia, a apărut nevoia de creare a unui spațiu în limitele căruia membrii să fie protejați, apare nevoia de implementare a unor măsuri la nivelul tuturor statelor-membre, măsuri menite să asigure un cadru legal, general, cu aplicabilitate pe teritoriul tuturor statelor-membre. Odată cu acestea, apare nevoia creării unor instituții comune care să supravegheze în ce măsură se respectă legislația Comunității, Uniunii pe teritoriul tuturor statelor-membre.

Idea centrală care stă la baza creării instituțiilor la nivel de Uniune Europeană se concentrează pe echilibru, stabilitate, unitate și securitate, pe lichidarea decalajelor dintre state, pe convergența standardelor de viață și îmbunătățirea acestora, toate acestea putându-se realiza printr-o supraveghere, un control al modului de implementare și aplicarea a tratatelor și sancționarea statelor care nu respectă dispozițiile tratatelor, dreptul comunitar.

Uniunea Europeană, odată cu evoluția și creșterea numărului de state-membre, devine tot mai puternică, iar instituțiile sînt mult mai bine organizate, întreaga activitate desfășurată avînd la bază anumite principii de a căror respectare depinde existența acesteia.

Metode aplicate și materiale utilizate. În procesul de cercetare au fost utilizate acte cu caracter normativ european și lucrări științifice de specialitate, iar ca metode de analiză au servit metoda logică, cea comparativă etc.

Rezultate și discuții. Una dintre instituțiile Uniunii este Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), înființată în 1952. Este instituția jurisdicțională unională și poate fi considerată o adevărată Curte Supremă a Uniunii Europene, avînd rolul de a asigura uniformitatea interpretării și aplicării dreptului comunitar, fiind de asemenea competentă să soluționeze litigii care implică statele-membre, instituții comunitare, companii sau persoane fizice din spațiul UE. Jurisdicția sa, fiind una limitată, acoperă numai problemele specifice legate de aplicarea tratatelor comunitare.

Pe teritoriul Uniunii Europene avem alte două instanțe cu competență materială lărgită, ce depășesc limitele dreptului național, și anume: Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), cu sediul la Strasbourg, și Tribunalul Penal Internațional, cu sediul la Haga.

Scopul comun este reprezentat de idealul de justiție, echilibru, respectarea drepturilor și obligațiilor asumate și un ideal al „binelui co-